

بازار کار دو سُر تنش آفرین؛

نیروی ایرانی در برابر خارجی

صفحه ۳

طبیعت خراسان شمالی؛

قربانی سهل انگاری و بی احتیاطی

فبرنگار روز ۲

اقتصاد آینده را مردم می سازند

در میانه تمام نااطمینانی‌های اقتصادی که این روزها فضای بازار ایران و جهان را دربر گرفته - از تورم بالا تا رکود تقاضا و بی‌ثباتی بازارهای جهانی سرمایه - بسیاری از تحلیل‌گران فراموش می‌کنند...

فبرنگار روز ۷

شناسایی ۲ یوزپلنگ جدید، نویدی دل‌انگیز از شرق سمنان

شناسایی ۲ یوزپلنگ آسیایی جدید در ذخیره‌گاه زیست‌کره توران در استان سمنان و رسیدن جمعیت این گربه‌سان به ۲۶ فرد، بار دیگر پویایی جمعیت این گونه ارزشمند را به طبیعت‌دوستان نوید داد...

فبرنگار روز ۵

مسجد تاریخی «ازبک» بُجد یادگاری از روزگار تیموری

مسجد «ازبک»، بنای کهن و تاریخی در روستای بُجد شهرستان بیرجند یادگاری ارزشمند از دوران تیموری است که معماری اصیل و فرهنگ دیرینه منطقه را به نمایش می‌گذارد.

فبرنگار روز ۴

ایران؛

مرکز چرخش نظام جدید جهانی

حمیدرضا محمدیاری/ خبرنگار روز

در حالی که دنیا در لبه پرتگاه جنگ هسته‌ای قرار دارد، توافقات استراتژیک ایران با کشورهای شرق آسیا و اوراسیا به عنوان گام‌هایی بزرگ برای فرار از چنین سرنوشتی مطرح شده است. سایت تحلیلی The Cradle در مقاله‌ای با اشاره به نقش محوری ایران در تحولات منطقه‌ای و جهانی، نوشت: «چرخش اوراسیایی ایران، کلید جلوگیری از جنگ جهانی سوم است.»

در این میان، توافق هسته‌ای اخیر میان ایران و روسیه برای ساخت حداقل هشت راکتور هسته‌ای در خاک ایران، گامی مهم در مسیر استقلال انرژی‌محور ایران و همچنین کاهش تنش‌هاست. محمد اسلامی، رئیس سازمان انرژی اتمی ایران، اعلام کرد: «ما با روسیه قرارداد ساخت هشت نیروگاه هسته‌ای در ایران داریم که چهار مورد از آن‌ها در بوشهر خواهند بود.» این پروژه در چارچوب «توافق‌نامه جامع مشارکت راهبردی ۲۵ ساله ایران و روسیه» صورت گرفته و بیش از ۱۰ گیگاوات برق برای ایران فراهم خواهد کرد.

روسیه همچنین پیشنهادی برای نجات مذاکرات متوقف‌شده هسته‌ای ایران و آمریکا ارائه کرده است که شامل خارج کردن اورانیوم غنی‌شده از خاک ایران و تبدیل آن به سوخت برای

راکتورهای غیرنظامی است. سرگئی ریابکوف، معاون وزیر خارجه روسیه، اعلام کرد که مسکو آماده است «نه فقط از نظر سیاسی بلکه به صورت عملی» در این مسیر کمک کند.

اما با وجود اقدامات حسن‌نیتی مسکو، حملات اخیر اسرائیل و آمریکا به ایران، به عنوان «خیانتی سنگین» تلقی شده است. طبق تحلیل The Cradle، برنامه هسته‌ای ایران هرگز مسئله اصلی نبوده است. در مرکز تمامی این تحولات، چالش بنیادین جمهوری اسلامی با نظم صهیونیستی و امپریالیستی قرار دارد. ایران نه تنها ستون ثبات منطقه‌ای بوده (و از سال ۱۷۳۶ تاکنون جنگی آغاز نکرده)، بلکه با ایفای نقش محوری در ابتکار کمربند و جاده (BRI) و دالان بین‌المللی حمل‌ونقل شمال-جنوب (INSTC)، به گره‌گاه ادغام اوراسیایی بدل شده است.

در ۲۴ مه، خط ریلی جدیدی به طول ۸,۴۰۰ کیلومتر که شی‌آن چین را به بندر خشک آپرین ایران متصل می‌کند، افتتاح شد. این خط آهن که به عنوان «انقلابی خاموش» در اتصال‌پذیری توصیف شده، ۱۶ روز از مسیرهای سنتی دریایی می‌کاهد. وانگ ون‌یین، دیپلمات چینی، آن را «برد-بردی برای صلح، توسعه و همکاری» دانست.

همچنین احیای روابط ریلی ایران با پاکستان و ترکیه، دالانی به طول ۵,۹۸۱ کیلومتر تشکیل داده که امکان حمل کالا از استانبول به اسلام‌آباد را تنها در ۱۳ روز فراهم می‌کند. این اقدامات در حالی صورت می‌گیرد که «دالان هند-خاورمیانه-اروپا» (IMEC) که در سال ۲۰۲۳ با حمایت آمریکا راه‌اندازی شد، بدون پیشرفت ملموسی باقی مانده است.

طبیعت خراسان شمالی؛

قربانی سهل انگاری و بی احتیاطی

جاجرم، حاشیه جنگل گلستان، ارتفاعات آلاداغ و پارک گوی نیک راز و جرگلان شناسایی شده است.

وی ادامه داد: مناطق کمی از عرصه‌های طبیعی در مناطق غیرحساس حادثه آتش‌سوزی قرار دارد از این رو باید اقدامات پیشگیرانه بیش از پیش مورد توجه قرار گیرد.

فرمانده یگان حفاظت منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان شمالی با بیان اینکه نقاط مستعد آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی استان در مناطق جنگلی و مراتع شناسایی شده است گفت: خشکسالی و کاهش بارندگی‌ها در سال جاری سبب شده تا مراتع نسبت به آتش‌سوزی مستعد باشد از این رو نگرانی‌ها بیشتر شده است.

وی تصریح کرد: با این وجود آمادگی‌ها برای مهار آتش در حادثه‌های احتمالی وجود دارد و در این باره مانورهای مختلف در شهرستان‌ها برگزار شده و یا در حال برگزاری است.

گستره حوزه منابع طبیعی خراسان شمالی ۲ میلیون و ۴۱۲ هزار هکتار است که از این مساحت ۴۴۳ هزار هکتار اراضی جنگلی، ۱۸۳ هزار هکتار اراضی بیابانی و مابقی اراضی مرتعی را شامل می‌شود.

طبیعت خراسان شمالی زخم‌خورده‌تر از همیشه است؛ زخمی از باد و آتش، و زخمی از بی‌تدبیری ما انسان‌ها. اگرچه آتش هر بار مهار می‌شود، اما آنچه در دل خاکستر می‌ماند، سال‌ها زمان می‌خواهد تا احیا شود.

آیا هنوز هم باید منتظر آتش بعدی بمانیم و یا زمان آن رسیده است که بیش از همیشه به آموزش، پیشگیری و حفاظت از این سرمایه ملی بیندیشیم./ایرنا

وزش بادهای گرم و ورود گردشگران بی‌تجربه، هر سال سناریوی تکراری آتش‌سوزی را بازنویسی می‌کند.

رضا شکاریان، مدیرکل حفاظت محیط زیست استان در همین‌باره هشدار داده است که ۱۸ نقطه بحرانی در مناطق تحت مدیریت شناسایی شده که استعداد بالایی برای آتش‌سوزی دارند و قوشخانه، مانه و سملقان در صدر این فهرست قرار دارند.

اگرچه شرایط اقلیمی بی‌تأثیر نیست، اما واقعیت این است که عامل اصلی بسیاری از این آتش‌ها، انسان است. روشن‌کردن آتش در طبیعت، رهاسازی زباله‌های قابل اشتعال، نبود آگاهی کافی درباره خطرات تابستان، و البته ضعف در پیشگیری و فرهنگ‌سازی.

دولت در سال‌های اخیر تلاش‌هایی برای تشکیل تیم‌های واکنش سریع، آموزش دهیاران، استفاده از ظرفیت محلی و خرید تجهیزات داشته، اما بسیاری معتقدند این تلاش‌ها کافی نبوده است.

یک‌چهارم طبیعت خراسان‌شمالی روی خط آتش

فرمانده یگان حفاظت منابع طبیعی و آبخیزداری خراسان شمالی نیز در این باره گفت: ۵۳۵ هزار هکتار معادل یک چهارم وسعت عرصه‌های طبیعی استان در مناطق بحرانی به لحاظ آتش‌سوزی قرار دارد که باید اقدامات پیشگیرانه این حوادث انجام شود.

یک چهارم وسعت عرصه‌های طبیعی استان در مناطق بحرانی آتش‌سوزی قرار دارد که باید اقدامات پیشگیرانه انجام شود.

سرهنگ رضا اصیل اظهار کرد: مناطق بحرانی آتش‌سوزی در عرصه‌های طبیعی استان در منطقه گلیل و سرانی، درکش، ارتفاعات بزداغی، دشت گرمه، چهار بید

به گفته مدیرکل دفتر مدیریت بحران استانداری خراسان شمالی؛ این آتش‌سوزی که بیش از پنج هکتار از عرصه‌های مرتعی را دربر گرفت، اگرچه به درختان آسیب نزد، اما بخش زیادی از پوشش گیاهی شامل گون و بوته‌های بومی منطقه را نابود کرد.

علی گودرزی اظهار کرد: تیم‌های امدادی در شرایط سخت‌گذر با کوله‌بار تجهیزات بر دوش از ارتفاعات بالا رفتند و ساعاتی با شعله‌ها جنگیدند، اما این تنها نبرد امروز آنان نبود.

قوشخانه؛ طبیعتی در محاصره آتش
در کمتر از ۴۸ ساعت پیش از حادثه هاور، منطقه قوشخانه در شهرستان شیروان هم صحنه نابودی بود.

آتش در مراتع اطراف روستای زیدر زبانه کشید و پنج هکتار از پوشش مرتعی را بلعید و با ورود به‌موقع نیروهای محلی و امدادی، آتش مهار شد، اما آنچه باقی ماند، لکه‌هایی سوخته بر پیکره طبیعت بود.

نبی‌الله صائب، بخشدار قوشخانه گفت: آتش از کنار جاده شروع شد؛ شاید یک ته‌سیگار یا بطری شیشه‌ای جا مانده از گردشگری بی‌احتیاط عامل این آتش‌سوزی بوده است.

تلاقی باد، بی‌احتیاطی و پوشش خشک
خراسان شمالی استانی با اقلیم متنوع و پوشش گیاهی غنی است، اما همین تنوع و خشکی تابستان‌هایش، آن را به منطقه‌ای بسیار مستعد برای حریق تبدیل کرده است.

۱۸ نقطه بحرانی آتش‌سوزی خراسان شمالی شناسایی شده است و قوشخانه، مانه و سملقان در صدر این فهرست قرار دارند.

ترکیب خشکسالی، افزایش دمای هوا،

طبیعت بکر خراسان شمالی در هفته اخیر، دوباره در آتش سوخت؛ شعله‌هایی که از سهل‌انگاری انسانی و وزش باد جان گرفت و عرصه جنگل‌ها و مراتع منطقه هاور سملقان و قوشخانه شیروان را طعمه خود کرد.

بوی سوختگی، مه غلیظ دود، صدای ترق و تروق بوته‌های خشک و صدای نفس‌نفس امدادگرانی که با بیل و دمنده به جان شعله‌ها افتاده‌اند؛ این روزها این صحنه‌ها برای طبیعت خراسان شمالی ناآشنا نیست.

دشت‌ها و جنگل‌های سرسبز این خطه، حالا یکی پس از دیگری درگیر آتشی مهیب شده‌اند؛ گاه از سهل‌انگاری انسانی، گاه از وزش باد و گاه از کم‌توجهی به پیشگیری است.

بخش بسیار زیادی از آتش‌سوزی‌ها در عرصه‌های طبیعی، عامل انسانی دارد اما آیا زمان آن نرسیده که با نگاهی جدی‌تر، پیشگیری را جایگزین پشیمانی کنیم.

«هاور»؛ سبز دیروز، سوخته امروز
عرصه‌های جنگلی «چناردره» در منطقه هاور از توابع شهرستان سملقان یکی از بکرترین زیست‌بوم‌های غرب خراسان شمالی روز شنبه جاری بار دیگر در آتش سوخت. آن‌هم در حالی که ساعاتی پیش نیروهای امدادی موفق شده بودند شعله‌ها را مهار کنند و اما وزش باد شدید دوباره بر آتش دمید و شعله‌ها جان گرفتند.

آتش ابتدا از شب جمعه آغاز شد و تا صبح شنبه با بسیج نیروهایی از منابع طبیعی، هلال احمر، بسیج و محیط زیست، حریق فروکش کرد و اما باد شدید ناگهانی، باقی‌مانده اخگرها را دوباره به آتش‌بازی خطرناکی تبدیل کرد.

۳

بازار کار دو سُرِ تنش‌آفرین؛

نیروی ایرانی در برابر خارجی

نازیلا رضایی / خبرنگار روز

در حالی که نرخ بیکاری در میان جوانان ایرانی به ارقام بالایی رسیده، بازار کار ایران شاهد حضور فزاینده‌ای از کارگران اتباع است. این موضوع علیرغم ساده‌به‌نظررسیدن، پیچیدگی‌های اقتصادی و اجتماعی زیادی دارد؛ پیچیدگی‌هایی که در عرصه‌های مختلفی از عمران و ساخت‌وساز تا خدمات و صنعت قابل مشاهده است.

انتخاب شغل‌های سخت و خدماتی همواره چالش‌های خاص خود را داشته است. برخی مشاغل، به دلیل شرایط سخت کاری و کمتر بودن اعتبار اجتماعی، از جذب نیروی انسانی داخلی دور مانده‌اند. در چنین شرایطی، بسیاری از کارفرمایان سراغ کارگرانی رفته‌اند که نه تنها آمادگی لازم برای انجام کارهای سنگین را دارند، بلکه الزامات قانونی کمتری هم متقبل می‌شوند.

کاهش کارگران ایرانی، افزایش اتباع

آمارهای رسمی ممکن است تصویری ملطف از این وضعیت را به نمایش بگذارند، اما نگاهی به زمین‌های کاری در شهرهای بزرگ و مناطق صنعتی نشان می‌دهد که چهره‌های ایرانی در این حوزه‌ها به مرور جای خود را به کارگران افغانستانی داده‌اند. این تغییر، تنها محصول یک تغییر جمعیتی ساده نیست، بلکه نتیجه یک روند چندوجهی شامل نگرش جمعی، هزینه‌های کار، و ضعف جذب نیروی ایرانی است.

کارفرمایان اغلب به دنبال کاهش هزینه‌ها هستند. استخدام کارگران اتباع، به خصوص غیرمجاز، بدون پرداخت بیمه، مالیات و رعایت تمامی قوانین کار، گزینه‌ای جذاب برای بسیاری از آنها محسوب می‌شود. این در حالی است که استخدام کارگران ایرانی، علاوه بر الزامات حقوقی، نیازمند حمایت بیشتر و تعهدات طولانی‌مدت است.

نگرانی از از دست دادن بازار کار

اما سوال مهم این است: آیا ادامه این روند به معنای خروج کامل برخی مشاغل از دست کارگران ایرانی است؟ و اگر فردا شرایطی پیش آید که این نیروهای خارجی دیگر در دسترس نباشند، چه کسی قادر به جبران این خلاء خواهد بود؟

این سوالات نشان می‌دهد که بازار کار ایران نیازمند یک رویکرد موازنه دقیق است؛ رویکردی که هم به حق شغلی ایرانیان احترام بگذارد و هم از فرصت‌های شغلی موجود در این بخش‌ها سوءاستفاده نشود.

نگاه کارفرمایان: موازنه بین قانون و مصلحت

در این رابطه، داود آدینه، رئیس انجمن کارفرمایان کشور، گفت: «نیروی کار، یکی از اصلی‌ترین ارکان تولید و خدمات است، اما نباید مصلحت بازار کار ملی، امنیت شغلی مردم و سیاست‌های کلان کشور نادیده گرفته شود.»

وی افزود: «کارفرمایانی که در حوزه‌های مختلف فعالیت دارند، عموماً به دنبال رعایت قانون و مصالح اجتماعی هستند. البته گاهی اوقات استفاده از نیروهای اتباع غیرمجاز نیز رخ می‌دهد، اما مهم‌ترین عنصر در این میان، رعایت قوانین مرتبط با کار اتباع است.»

آدینه همچنین گفت که اغلب کارفرمایان از نیروهای اتباع مجاز استفاده می‌کنند و مراحل اداری لازم را رعایت می‌کنند. «قانون محدودیتی در تعداد اتباع شاغل ندارد، اما تصمیم‌گیری نهایی با کارفرماست.»

قوانین سخت‌گیرانه و جریمه‌های سنگین

هم‌اکنون، قوانین کشور در خصوص استخدام اتباع غیرمجاز شدیداً سخت‌گیرانه شده و جریمه‌های سنگینی برای تخلف در این حوزه در نظر گرفته شده است. این اقدامات گرچه می‌توانند کاهشی در استفاده غیرقانونی از نیروهای خارجی ایجاد کنند، اما نیازمند نظارت دقیق و اجرایی شدن عملی هستند.

در حالی که نگرانی‌ها نسبت به حضور گسترده اتباع خارجی در بازار کار ایران هر روز بیشتر می‌شود، قانون، آمارها و گزارش‌های میدانی تصویر پیچیده‌ای از این موضوع ارائه می‌دهند. این موضوع، نه تنها سیاست‌گذاران و نهادهای نظارتی، بلکه جامعه کاری و کارفرمایان را نیز درگیر دوگانه‌های متعددی کرده است.

قانون چه می‌گوید؟

مطابق ماده ۱۲۰ قانون کار جمهوری اسلامی ایران، استخدام اتباع خارجی فقط در صورت داشتن پروانه کار معتبر و روایید مناسب امکان‌پذیر است. تخلف از این مقررات، هزینه سنگینی برای کارفرمایان در پی دارد.

طبق ماده ۱۱ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالیاتی دولت، جریمه استفاده غیرمجاز از نیروی کار خارجی معادل پنج‌برابر حداقل دستمزد روزانه تعیین شده است. در سال ۱۴۰۴ این رقم به بیش از یک میلیون و ۷۳۰ هزار تومان در روز برای هر فرد می‌رسد. در صورت تکرار تخلف، علاوه بر جریمه‌های سنگین، تعطیلی موقت واحد کاری نیز ممکن است.

این قوانین امروزه با سرعت و جدیت بیشتری توسط قوه قضائیه و نهادهای نظارتی اجرایی می‌شوند و سیاست‌گذاران را به فکر مدیریت دقیق‌تر این حوزه انداخته است.

آمار رسمی: کمتر از ۵ درصد

بر اساس آمارهای رسمی منتشر شده از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، کمتر از ۵ درصد از نیروی کار مشغول به کار در ایران را اتباع خارجی تشکیل می‌دهند. این آمار که از زبان علی باقری، مدیرکل

اشتغال اتباع خارجی وزارت کار اعلام شده، نشان می‌دهد که دولت همچنان بر اولویت اشتغال ایرانیان تأکید دارد.

اما چالش اصلی طبق گفته وی، عدم تطابق بین فرصت‌های شغلی موجود و متقاضیان کار داخلی است. بسیاری از مشاغلی که در سامانه‌های اشتغال ثبت می‌شوند، به دلیل شرایط سخت کاری، موقعیت جغرافیایی یا عدم جذابیت نسبی، توسط جوانان ایرانی رد می‌شوند.

چرا نیروی کار ایرانی به مشاغل سخت تمایل ندارد؟

علی باقری وضعیت فعلی را نتیجه تحولات عمیق در الگوی شغلی جوانان ایرانی می‌داند. ظهور مشاغل جدید، تغییر نگرش نسل‌های جوان نسبت به کارهای فیزیکی، و تحولات بازار کار، باعث شده است که مشاغل سنتی و سخت‌تر دیگر جذابیت خود را از دست دهند.

این موضوع به گونه‌ای است که در سال ۱۴۰۲، از بین ۴۰۰ هزار فرصت شغلی اعلام شده در یکی از سامانه‌های اشتغال، تنها حدود ۴۷ هزار نفر موفق به استخدام قطعی شدند. این فاصله بزرگ، کارفرمایان را وادار به استفاده از نیروهای جایگزین کرده است.

آمار غیررسمی: حضوری تا ۷۰ درصدی!

با این حال، برخی منابع کارگری و میدانی آمارهای غیررسمی را مطرح می‌کنند که برجسته‌ترین آنها حضور ۶۰ تا ۷۰ درصدی اتباع خارجی در برخی مشاغل عمرانی و خدماتی است. این آمارها که البته بدون سند آماری دقیق منتشر می‌شوند، نگرانی‌های بیشتری را در میان کارگران داخلی و نهادهای نظارتی ایجاد کرده است.

همین تفاوت بین آمار رسمی و غیررسمی است که قوه قضائیه و نهادهای نظارتی را وادار به واکنش‌های تشدید و گسترده کرده است.

چالش مدیریت بازار کار؛ تعادل بین دو جناح

آنچه امروز در صدر دغدغه‌های سیاست‌گذاران قرار دارد، مدیریت هوشمندانه حضور نیروهای خارجی در بازار کار است. استفاده از نیروهای اتباع، اگرچه در کوتاه‌مدت می‌تواند کمبود نیروی کار در مشاغل سخت را جبران کند، اما در بلندمدت

می‌تواند به عنوان یک تهدید جدی برای اشتغال داخلی ظاهر شود.

بنابراین، ضرورت دارد تا برنامه‌ریزی‌هایی در راستای:

- تأمین نیروی کار داخلی برای مشاغل سخت
- تشویق جوانان به پذیرش این مشاغل از طریق تسهیلات و حمایت‌های حقوقی
- مدیریت قانونی و دقیق استفاده از نیروهای خارجی
- نظارت مستمر و شفاف بر روند استخدامی صورت گیرد تا از یک سو، حقوق شغلی مردم ایرانی حفظ شود و از سوی دیگر، پویایی و توانمندی بازار کار کشور لطمه‌ای نبیند.

نتیجه‌گیری: سیاستگذاری هوشمند، تنها راه برون‌رفت / نقطه تعادل، کجا است؟

حضور اتباع خارجی در بازار کار ایران دیگر یک مسئله مقطعی یا محلی نیست، بلکه یک واقعیت ساختاری و پیچیده است. این موضوع نیازمند سیاستگذاری‌های بلندمدت، قابل اجرا و تعاملی است که نه تنها به قوانین موجود احترام بگذارد، بلکه از تمامیت اقتصادی و اجتماعی بازار کار ایران نیز محافظت کند.

بدون چنین رویکردی، ایران در دهه آینده ممکن است با چالش‌های جمعیتی و اشتغالی بزرگ‌تری روبه‌رو شود که حل آنها به سادگی میسر نخواهد بود.

حضور کارگران اتباع در بازار کار ایران، یک پدیده طبیعی نیست که بتوان به سادگی از آن چشم پوشید. اما این موضوع نیازمند مدیریت هوشمندانه و برنامه‌ریزی بلندمداست. از یک سو، باید از حقوق شغلی جوانان ایرانی حمایت کرد و شرایطی را فراهم کرد که جذب مشاغل سخت و خدماتی شوند و از سوی دیگر، نیازهای بازار کار را بدون تضعیف هویت اقتصادی و اجتماعی کشور تأمین کرد.

نقطه تعادل، شاید در آموزش و پرورش بهتر، تغییر نگرش جمعی نسبت به مشاغل سخت، تسهیل دسترسی جوانان به این حوزه‌ها و همچنین اعمال قوانینی عادلانه و قابل اجرا باشد. فقط در این صورت است که بازار کار ایران می‌تواند هم به عنوان فرصتی برای جوانان و هم به عنوان یک فضای رقابتی منصفانه عمل کند.

مسجد تاریخی «ازبک» بُجد یادگاری از روزگار تیموری

با وجود این آسیب‌ها، بنای مسجد همچنان ایستاست و نشانه‌هایی از گذشته را در دل خود حفظ کرده، به ویژه در بخش‌هایی از طاق‌ها، پوشش سقف و ایوان میانی که با سبک ساده و متقارن، ارتباطی روشن با سبک معماری مساجد تیموری دارد.

روستای بجد نه تنها به خاطر بناهای تاریخی، بلکه به دلیل زادگاه بودن چهره‌هایی چون «نظام‌الدین عبدالعلی بیرجندی» منجم و ریاضی‌دان قرن دهم هجری نیز شناخته می‌شود، وجود مساجدی چون مسجد ازبک، مسجد آخوند صالح و مسجد عطاالله‌خان در این روستا، گویای بافتی مذهبی، فرهنگی و تمدنی است که در طول تاریخ شکل گرفته است.

ازبک، نمونه‌ای شاخص از سبک مساجد خراسانی

کارشناس باستان‌شناسی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی در گفت وگو با خبرنگار ایرنا، مسجد ازبک را اثری شاخص و مهم در حوزه معماری دوره تیموری معرفی کرد و افزود: این مسجد نمایانگر کلیت و ویژگی‌های برجسته سبک معماری مساجد خراسانی است.

محمدرضا سروش ادامه داد: این مسجد که اهالی از آن به عنوان به مسجد تابستانی یاد می‌کنند به لحاظ ساختاری فاقد شبستان بزرگ بوده و بیشتر بر محور ایوان اصلی و دو شبستان کوچک جانبی استوار است.

وی با اشاره به اینکه مسجد ازبک، برخلاف مساجد دارای شبستان‌های گسترده، بیشتر بر ایوان اصلی تکیه دارد، اظهار کرد: دو شبستان کوچک در دو طرف مسجد وجود دارد اما به آن معنی که در فصول سرد سال محل تجمع نمازگزاران باشد نیست، همچنین این مسجد از نظر کلیت و سبک معماری، قابل مقایسه با مساجد شاخص خراسانی مانند مسجد جامع قاین، مسجد جامع افین و مسجد جامع هرات است.

کارشناس باستان‌شناسی خراسان جنوبی ادامه داد: مسجد جامع هرات که یکی از مشهورترین نمونه‌های مساجد سبک خراسانی محسوب می‌شود، نیز دارای ایوان اصلی و شبستان‌های جانبی است و این تشابهات نشان‌دهنده حفظ یک سبک واحد معماری در این منطقه طی دوران تیموری و بعد از آن است.

با روی کار آمدن صفویان و تسلط ازبک‌های شییبانی که مقر حکومت‌شان در ماوراءالنهر بود، منطقه خراسان از اهمیت استراتژیکی برخوردار شد

وی به وجه تسمیه «ازبک» و اهمیت تاریخی و سیاسی منطقه خراسان در اوایل قرن نهم هجری اشاره کرد و گفت: با روی کار آمدن صفویان و تسلط ازبک‌های شییبانی که مقر حکومت‌شان در ماوراءالنهر بود، منطقه خراسان از اهمیت استراتژیکی برخوردار شد.

سروش افزود: پادشاهان صفوی و حکام ازبک در تلاش بودند که نفوذ خود را در این منطقه حفظ کنند و به همین دلیل آثار معماری ازبکی همچون مسجد ازبک در

مسجد «ازبک»، بنای کهن و تاریخی در روستای بُجد شهرستان بیرجند یادگاری ارزشمند از دوران تیموری است که معماری اصیل و فرهنگ دیرینه منطقه را به نمایش می‌گذارد.

مساجد به عنوان مهم‌ترین بناهای مذهبی و فرهنگی در ایران اسلامی، همواره جایگاه ویژه‌ای در تاریخ، فرهنگ و معماری این سرزمین داشته‌اند.

این بناها نه تنها محل برگزاری مراسم عبادی و تجمعات دینی بوده‌اند، بلکه بازتابی از هنر و سبک‌های معماری دوره‌های مختلف تاریخی به شمار می‌روند.

در میان سبک‌های مختلف معماری مسجدی، سبک خراسانی یکی از شاخص‌ترین و کهن‌ترین نمونه‌هاست که در دوره‌های تیموری و صفوی شکل گرفته و با ویژگی‌هایی همچون ایوان‌های بزرگ و شبستان‌های جانبی، معرف هنر معماری ایرانی - اسلامی است.

روستای بجد از توابع بخش مرکزی شهرستان بیرجند، میزبان یکی از قدیمی‌ترین بناهای مذهبی خراسان جنوبی است؛ مسجد ازبک یا جامع تابستانی بجد، بنایی که در سکوت کوچه‌های تاریخی این روستا، قرن‌ها ایستاده و روایتگر فرهنگ، هنر و دیانت مردمان کویر است.

این مسجد تاریخی، با قدمتی بیش از ۶ قرن، از جمله آثار دوره تیموری به شمار می‌رود که در قلب بافت قدیمی روستا ساخته شده و با سادگی و در عین حال استحکام در طراحی، جلوه‌ای از معماری مذهبی خراسان در دوره‌های اسلامی را به نمایش گذاشته است.

ازبک؛ بنایی با هویت بومی و مصالح سنتی

مصالح به کار رفته در این مسجد شامل سنگ، آجر، گل، چوب، ملات گل آهک و گچ‌خاکی است، عناصری که نشانی از بهره‌گیری از منابع بومی در ساخت بناهای سنتی دارند. گنبد بلند و ایوان میانی با ارتفاع حدود هشت متر، دو ویژگی برجسته این مسجد هستند که در کنار دیوارهای قطور و طاق‌نماهای آجری، هویت معماری خراسانی را تقویت می‌کنند.

کتیبه‌ای سنگی که در ورودی مسجد نصب شده، تاریخ ساخت آن را سال ۱۱۷۷ هجری قمری (حدوداً ۱۱۴۰ خورشیدی) و بانی آن را «محمدحسین بن حاج محسن مشهدی» معرفی می‌کند. با این حال، شواهد معماری نشان می‌دهد که مسجد بر پایه بنایی کهن‌تر از قرن هشتم هجری ساخته شده و در دوره‌های مختلف مورد بازسازی قرار گرفته است.

یکی از دغدغه‌های مهم پیرامون مسجد ازبک، مرمت‌هایی است که در دهه ۱۳۶۰ بدون توجه به سبک معماری تاریخی بنا انجام شد، به گفته کارشناسان میراث فرهنگی، در جریان این مرمت‌ها بخش‌هایی از تزئینات اصیل و الگوهای معماری بومی دچار آسیب شد و سیمای تاریخی بنا تا حدودی تغییر یافت.

روستای بجد برجای مانده است.

وی اضافه کرد: علاوه بر مسجد ازبک بجد، مسجدهای ازبکی دیگری نیز در منطقه خراسان وجود دارد که از جمله آنها می‌توان به مسجد روستای درخش، مسجد هفتاد دو تن مشهد و کتیبه خان تاشی خراسان رضوی اشاره کرد که همگی یادگار حضور و نفوذ معماری ازبکی در این منطقه است.

کارشناس باستان‌شناسی اداره کل میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی خراسان جنوبی به یک افسانه جالب درباره مسجد ازبک بجد اشاره کرد که در میان مردم محلی رواج دارد و گفت: بر اساس این روایت، حاکمی در حال نماز بود که هنگام مسح پاها با موزه‌اش (جوراب یا کفش مخصوص) صدایی ایجاد می‌کند.

وی اضافه کرد: حضار این صدا را به معنی ابطال وضو تفسیر کردند و حاکم برای جبران این اتفاق از خدا خواست تا این صدا دوباره تکرار شود تا مردم به اشتباه فکر نکنند وضویش باطل شده است لذا نذر کرد هزار مسجد در خراسان بسازد، که این اتفاق تکرار شد و تصمیم به ساخت مساجد گرفت.

سروش ادامه داد: وزیر این حاکم به او پیشنهاد کرد به جای هزار مسجد که راحت گفته می‌شود ۹۹۹ مسجد بسازد و حاکم با وی موافقت کرد و این نذر به ساخت مساجدی مانند مسجد ازبک منجر شده است، همچنین به روایتی، مسجد مصلی بیرجند نیز که هیچ همزمانی با مسجد ازبک بجد ندارد از این قبیل مساجد هستند.

وی تاکید کرد: هرچند این افسانه بیشتر بار معنایی فرهنگی دارد، اما نشان‌دهنده اهمیت و جایگاه مسجد در زندگی مردم و حکام آن دوران است.

بخشدار سابق مرکزی بیرجند هم به ظرفیت‌های تاریخی و فرهنگی روستای بجد پرداخت و اظهار کرد: بافت تاریخی این روستا که مسجد ازبک در آن واقع شده، از ارزش بسیار بالایی برخوردار است و باید مورد توجه ویژه میراث فرهنگی قرار گیرد.

برای حفظ اصالت باید توسعه‌های

نامتناسب و غیرهمسو با معماری سنتی در روستای بجد بیرجند جلوگیری و برنامه‌ریزی‌های لازم برای مرمت و بازسازی بافت با استفاده از مصالح و شیوه‌های سنتی صورت گیرد

محمدحسن اکبری ادامه داد: توصیه می‌کنم از توسعه‌های نامتناسب و غیرهمسو با معماری سنتی جلوگیری شود و برنامه‌ریزی‌های لازم برای مرمت و بازسازی بافت با استفاده از مصالح و شیوه‌های سنتی صورت گیرد تا اصالت این منطقه حفظ شود.

وی تصریح کرد: دهیاران و مسئولان محلی باید با همکاری میراث فرهنگی مشوق‌هایی مانند تسهیل صدور پروانه‌های ساختمانی مبتنی بر معماری سنتی را در دستور کار قرار دهند و مردم را برای استفاده از مصالح بومی و روش‌های مرمت سنتی ترغیب کنند.

بخشدار سابق بیرجند عنوان کرد: حفظ و احیای چنین آثار تاریخی نه تنها از نظر فرهنگی و تاریخی اهمیت دارد، بلکه می‌تواند به عنوان ظرفیت بالقوه‌ای برای توسعه گردشگری روستایی و اشتغالزایی مورد استفاده قرار گیرد و زمینه‌ساز رونق اقتصادی و فرهنگی این مناطق شود.

لزوم برنامه‌ریزی برای حفاظت و احیای بنای مسجد ازبک

اما مسجد ازبک که در فهرست آثار ملی ایران نیز به ثبت رسیده، نیازمند توجه ویژه‌ای از سوی نهادهای مرتبط است، با توجه به آسیب‌هایی که در گذشته به بنا وارد شده، مرمت‌های اصولی و مطالعات معماری می‌تواند در حفظ و احیای این اثر نقش مؤثری داشته باشد، همچنین با فراهم‌سازی بسترهای گردشگری فرهنگی، امکان معرفی بهتر این مسجد در سطح ملی و بین‌المللی نیز فراهم خواهد شد.

بدون شک مسجد تاریخی ازبک، گنجینه‌ای ارزشمند از میراث اسلامی و معماری بومی خراسان جنوبی است که در کنار سایر عناصر فرهنگی روستای بجد، شایسته توجه و پاسداشت بیشتر است. تداوم حیات این بنای کهن، نیازمند هم‌افزایی میان مردم محلی، میراث فرهنگی و پژوهشگران است تا گذشته‌ای پرشکوه، همچنان الهام‌بخش آینده باشد. /ایرنا

۵

شناسایی ۲ یوزپلنگ جدید، نویدی دل‌انگیز از شرق سمنان

استان، تاکید جدی بر تداوم اقدام‌های حفاظتی، گشت و کنترل مستمر، پایش دقیق جمعیت‌ها و به‌ویژه استفاده از فناوری‌های نوین در مستندسازی وضعیت یوز آسیایی دارد.

این مسوول با قدردانی از عوامل ثبت این موفقیت، بیان کرد: اداره کل حفاظت محیط زیست سمنان با همکاری نهادهای علمی و تخصصی، جوامع محلی و سازمان‌های مردم‌نهاد، با تمام توان مسیر حفاظت از یوز آسیایی را ادامه می‌دهد.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سمنان گفت: با تقویت هم‌افزایی بین تمامی نهادهای مسوول، رسانه‌ها و مردم می‌توان امید به بقای این گونه ارزشمند و جهانی را زنده نگه داشت.

اهمیت زاد و ولد گونه نادر یوزپلنگ
مشاهده و ثبت تصاویر ۲ یوزپلنگ جدید از سوی احمد عجمی، اصغر صابر و علی حاج‌محمدی انجام شد.

یوزپلنگ جزو گربه‌سانان محسوب می‌شود و گربه‌سانان امکان زادآوری ۲ بار در سال و دوره بارداری سه ماه دارد. به طور معمول فصل‌هایی که رطوبت هوا بیشتر است، برای جفت‌گیری این گونه ارزشمند مناسب است و بر پایه تحقیقات انجام شده، دی و بهمن بهترین ماه‌های سال برای جفت‌گیری یوزپلنگ آسیایی است که پس از ۹۰ روز معمولاً در اردیبهشت توله به دنیا می‌آید.

بر اساس تحقیقات، یوزپلنگ جزو پستانداران چندهمسری است و یوزپلنگ آسیایی از ۲ تا سه سالگی بالغ شده و تا هشت سالگی قدرت زادآوری دارد و نوع زایش یوزپلنگ آسیایی چندقلوزایی است. /ايرنا

گفت: پس از تطبیق الگوهای خال موجود در تصاویر با بانک اطلاعاتی یوزپلنگ آسیایی کشور، مشخص شد که این ۲ یوز تاکنون در هیچ‌یک از پایش‌های پیشین ثبت نشدند و به‌عنوان ۲ یوزپلنگ جدید با جنسیت نامشخص به فهرست یوزهای شناسایی‌شده در کشور افزوده شد. سعید یوسف‌پور افزود: این اتفاق بار دیگر

اهمیت و کارایی مدل حفاظت مشارکتی و نقش فعال جوامع محلی و بهره‌برداران در موفقیت اقدام‌های حفاظتی را از این گونه ارزشمند نشان می‌دهد.

وی با اشاره به ضرورت تقویت پایش علمی و مشارکت جوامع محلی، ادامه داد: مشاهده ۲ یوزپلنگ جدید علاوه بر افزایش امیدواری به پویایی جمعیت این گونه ارزشمند در خطر انقراض در زیستگاه‌های

ارزشمند است.

منطقه توران یا خارتوران در شرق استان سمنان در شهرستان‌های شاهرود و میامی، یکی از سه منطقه حفاظت‌شده ایران با مساحت یک میلیون و ۴۷۰ هزار هکتار، خاستگاه زیست یوزپلنگ ایرانی به شمار می‌رود.

شناسایی ۲ یوزپلنگ آسیایی جدید در ذخیره‌گاه زیست‌کره توران در استان سمنان و رسیدن جمعیت این گربه‌سان به ۲۶ فرد، بار دیگر پویایی جمعیت این گونه ارزشمند را به طبیعت‌دوستان نوید داد. از آنجایی که این گونه ارزشمند در خطر انقراض گونه‌ای شاخص و مهم در عرصه بین‌الملل است، در نامگذاری آن باید دقت‌نظر ویژه شود.

روزگاری یوزپلنگ آسیایی در دشت‌ها و بیابان‌های گسترده‌ای از خاورمیانه تا هند پراکنده بود، اکنون تنها در بخش‌هایی از ایران در ذخیره‌گاه زیست کره توران در شهرستان شاهرود با جمعیتی کمتر از ۲۰ فرد در طبیعت به حیات خود ادامه می‌دهد.

به گفته سعید یوسف‌پور مدیرکل حفاظت محیط‌زیست سمنان تا پیش از شناسایی ۲ یوزپلنگ جدید، ۱۸ یوز شناسنامه‌دار در طبیعت زیستگاه توران در شهرستان‌های شاهرود و میامی استان سمنان وجود داشت.

طبق آنچه گفته شد اکنون ۲۶ یوزپلنگ شناسایی‌شده در زیستگاه توران واقع در شرق استان سمنان به عنوان تنها زیستگاه یوزپلنگ آسیایی در جهان وجود دارد که از این تعداد ۶ فرد در سایت تکثیر و ۲۰ فرد در طبیعت زیست می‌کنند.

هر گاه جمعیت گونه‌ای از ۵۰ راس یا قلاده کمتر شود، «گونه در خطر و آستانه انقراض» تلقی می‌شود و اکنون مجموع یوزپلنگ‌ها در سایت تکثیر و شناسایی‌شده در طبیعت ۲۳ قلاده و در آستانه انقراض است و به دلیل اهمیت این گونه از واحد شمارش «فرد» برای سرشماری جمعیت آنها استفاده می‌شود و اکنون مشاهده ۲ فرد جدید نویدبخش پویایی جمعیت و کاهش تهدیدهای زیستی برای این گونه

شناسایی ۲ یوزپلنگ آسیایی بالغ و جدید
بیستم تیر ۱۴۰۴، در منطقه حفاظت‌گاه مشارکتی یوزکنام - پل ابریشم ۲ یوزپلنگ آسیایی مشاهده و تصویربرداری شد و موضوع به تیم کارشناسی طرح حفاظت از یوزپلنگ آسیایی ارجاع شد. بررسی تخصصی الگوهای خال یوزها در دستور کار قرار گرفت.

مدیرکل حفاظت محیط زیست سمنان

دارای پیچیدگی‌های اقتصادی و اجتماعی عمیقی است که نه تنها بازار کار را تحت تأثیر قرار داده، بلکه آینده اشتغال داخلی را نیز به خطر انداخته است.

آمارهای رسمی وزارت کار حاکی از آن است که کمتر از ۵ درصد نیروی کار کشور را اتباع خارجی تشکیل می‌دهند، اما گزارش‌های میدانی و دیده‌بانی‌های صورت گرفته در برخی مناطق عمرانی و صنعتی، حضوری چندین‌برابری از کارگران افغانستانی را نشان می‌دهد. این تناقض، ناظر بر وجود شکافی جدی بین داده‌های رسمی و واقعیت زمینی است.

استخدام گسترده اتباع غیرمجاز بدون رعایت حقوق کار و پرداخت بیمه، از یک سو گزینه‌ای ارزان و جذاب برای کارفرمایان محسوب می‌شود و از سوی دیگر، باعث کاهش فرصت‌های شغلی برای جوانان ایرانی شده است. این وضعیت، سوالاتی جدی درباره آینده مشاغل سخت و نحوه مدیریت بازار کار کشور مطرح کرده است.

مسئولان نظارتی و سیاست‌گذاران با تشدید نظارت‌ها و اعمال جریمه‌های

حضور فزاینده اتباع در بازار کار ایران

سکینه جافرنوده | خبرنگار روز

در حالی که بیکاری میان جوانان ایرانی به یک چالش سطح بالا تبدیل شده، بازار کار کشور شاهد حضور فزاینده کارگران خارجی است؛ حضوری که نه تنها پرسش‌هایی درباره آینده اشتغال داخلی به‌وجود آورده، بلکه نیاز به بازنگری عمیق در ساختار بازار کار را دوچار تأخیر نمی‌کند.

در حالی که نرخ بیکاری در میان جوانان ایرانی به ارقام بالایی رسیده است، شاهد حضور گسترده‌تری از کارگران خارجی در مشاغل سخت و خدماتی در سراسر کشور هستیم. این پدیده، علیرغم ظاهر ساده‌اش،

نیروهای خارجی است.

بازار کار ایران امروز در آستانه یک تغییر عمقی قرار دارد. تعیین نقطه تعادل میان حمایت از حقوق شغلی ایرانیان و پاسخگویی به نیازهای واقعی تولید و خدمات، ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است که نیازمند همراهی تمامی ذینفعان است.

سنگین علیه کارفرمایان متخلف، واکنش‌هایی قاطع نشان داده‌اند. با این حال، متخصصان بازار کار بر این باورند که حل این معضل تنها با سفت کردن قوانین امکان‌پذیر نیست، بلکه نیازمند برنامه‌ریزی هوشمندانه، تغییر نگرش جمعی نسبت به مشاغل سخت، تسهیل دسترسی جوانان به این حوزه‌ها و مدیریت دقیق حضور

گلستان، ستون امنیت غذایی ایران؛

از تولید سنتی به قطب صنعتی، کشاورزی

استان گلستان، با اقلیمی متنوع، خاکی حاصلخیز و نیروی انسانی متعهد و پرتلاش، به عنوان یکی از ستون‌های اصلی کشاورزی ایران، نقشی بی‌بدیل در تأمین امنیت غذایی کشور ایفا می‌کند با این حال، برای تبدیل شدن به یک قطب صنعتی-کشاورزی پایدار که نیازهای داخلی را تأمین کند و به عنوان یک پایگاه صادراتی در منطقه بدرخشد، نیازمند تحولات ساختاری عمیق، حمایت‌های هدفمند و هماهنگی گسترده است.

گلستان با تولید محصولات نظیر گندم، گوشت، مرغ، کلزا، آفتابگردان و تخم‌مرغ، همواره در میان سه استان برتر کشور قرار داشته و با تکیه بر ظرفیت‌های طبیعی و انسانی خود، بستری بی‌نظیر برای نوآوری، تولید و توسعه اقتصادی فراهم کرده است.

استان گلستان با دارا بودن حدود ۶۷۰ هزار هکتار زمین کشاورزی و باغی، یکی از غنی‌ترین مناطق کشاورزی ایران به شمار می‌رود. این استان سالانه، در شرایط عادی و به دور از چالش‌های اقلیمی نظیر خشکسالی، بیش از پنج میلیون تن انواع محصولات کشاورزی، دامی و شیلاتی تولید می‌کند.

این حجم تولید، تنها بخشی از توان زیرساختی کشاورزی گلستان را به نمایش می‌گذارد و نشان‌دهنده پتانسیل عظیم این منطقه برای ایفای نقش محوری در توسعه اقتصادی کشور است.

از مزارع وسیع گندم و کلزا گرفته تا باغ‌های میوه و تولیدات دامی و شیلاتی، گلستان با تنوع بی‌نظیر محصولات خود، به عنوان یکی از کلیدی‌ترین مناطق کشاورزی کشور شناخته می‌شود.

با این حال، تنها ۳۰ درصد از محصولات خام کشاورزی استان در صنایع محلی فرآوری می‌شود که این رقم در مقایسه با

بتوان بخشی از این فشارها را کاهش داد.

وی بیان کرد: خشکسالی، به عنوان یکی از مهم‌ترین تهدیدات کشاورزی گلستان، نه تنها تولید محصولات را کاهش داده، بلکه هزینه‌های تولید را افزایش و بدهی‌های کشاورزان را تشدید کرده است.

به گفته هزارجریبی علاوه بر این، کمبود زیرساخت‌های مناسب، نظیر آب‌بندان‌های نیمه‌تمام و سامانه‌های زهکشی اراضی ساحلی، بهره‌وری کشاورزی را محدود کرده است که این چالش‌ها، همراه با مشکلات توزیع عادلانه نهاده‌ها و سوخت، نیازمند برنامه‌ریزی دقیق و هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی است تا گلستان بتواند از ظرفیت‌های خود به طور کامل بهره‌برداری کند.

دیدگاه نمایندگان: اصلاح زیرساخت‌ها و حمایت همه‌جانبه از کشاورزان
نمایندگان مجلس شورای اسلامی گلستان، با درک اهمیت راهبردی این استان در امنیت غذایی کشور، بر ضرورت تقویت زیرساخت‌های کشاورزی، اصلاح الگوی کشت و رفع موانع تولید تأکید کردند.

عبدالغفور امان‌زاده، نماینده گرگان و آق‌قلا و عضو کمیسیون کشاورزی، منابع طبیعی و محیط زیست مجلس، بر لزوم توجه ویژه به زیرساخت‌های کشاورزی تأکید کرد.

وی اصلاح الگوی کشت با در نظر گرفتن شرایط بومی هر منطقه و نظرات کارشناسی را گامی اساسی برای افزایش بهره‌وری دانست و خواستار تلاش مضاعف برای رفع موانع تولید، از جمله تأمین به‌موقع نهاده‌ها و تسهیلات بانکی، شد.

سیدنجیب حسینی، نماینده مینودشت، کلاله، مراوه‌تپه و گالیکش، تقویت تعامل بین دستگاه‌های اجرایی و وزارتخانه‌ها را برای تحقق اهداف اقتصادی استان ضروری دانست.

وی بر استفاده از ظرفیت تعاونی‌های کشاورزی و صندوق توسعه در شهرستان‌های تابعه تأکید کرد و معتقد بود که این نهادها می‌توانند نقش مهمی در رونق اقتصادی منطقه از طریق کشاورزی ایفا کنند.

حسینی همچنین خواستار برنامه‌ریزی برای تقویت زنجیره ارزش محصولات کشاورزی و توسعه صنایع تبدیلی شد تا ارزش افزوده بیشتری نصیب کشاورزان شود.

رحمت‌الله نوروزی، نماینده علی‌آباد کتول، بر رسیدگی فوری به مطالبات کشاورزان، از جمله تأمین سوخت، تکمیل آب‌بندان‌های نیمه‌تمام و پرداخت

ظرفیت‌های موجود، ناچیز است. برنامه هفتم توسعه با هدف‌گذاری افزایش این میزان به ۵۰ درصد و گسترش سامانه‌های نوین آبیاری از ۷۸ هزار هکتار به ۱۸۰ هزار هکتار، نقشه راهی جاه‌طلبانه برای تحول کشاورزی گلستان ترسیم کرده است.

این برنامه نه تنها به دنبال افزایش بهره‌وری منابع آب است، بلکه با تمرکز بر توسعه صنایع تبدیلی، قصد دارد ارزش افزوده محصولات کشاورزی را افزایش دهد و وابستگی به خام‌فروشی را کاهش دهد.

تحقق این اهداف، نیازمند سرمایه‌گذاری‌های کلان، هماهنگی بین دستگاه‌های اجرایی و رفع موانع تولید از جمله تأمین اعتبارات از سازمان مدیریت بحران و افزایش دسترسی بهره‌برداران به تسهیلات بانکی ارزان‌قیمت است.

چالش‌های پیش‌رو: از خشکسالی تا موانع مالی
کشاورزی گلستان، با وجود ظرفیت‌های عظیم، با چالش‌های متعددی مواجه است که به توجه فوری و راهکارهای عملیاتی نیاز دارد که در نشست اخیر مجمع نمایندگان مجلس شورای اسلامی گلستان با مسئولان سازمان جهاد کشاورزی، این چالش‌ها به طور جامع مورد بررسی قرار گرفت.

رئیس سازمان جهاد کشاورزی گلستان، در این نشست به مشکلات کلیدی این بخش اشاره کرد و گفت: خسارت‌های ناشی از خشکسالی‌های مکرر، بدهی‌های سنگین بهره‌برداران به دلیل کاهش تولید و مشکلات دریافت تسهیلات بانکی، از جمله موانعی هستند که تولیدکنندگان کشاورزی استان را تحت فشار قرار داده‌اند.

ابراهیم هزارجریبی خواستار حمایت گسترده‌تر نمایندگان مجلس برای جذب اعتبارات از سازمان مدیریت بحران و افزایش سهم گلستان از تسهیلات ارزان‌قیمت شد تا

به ملک مورد آگهی معامله دیگری انجام داده یا مدعی وجود سند مالکیت نزد خود باشد ظرف مدت ده روز از تاریخ آگهی اعتراض کتبی خود را ضمن ارائه مدارک و مستندات به این اداره تسلیم نماید در غیر اینصورت پس از انقضای مدت مذکور برابر مقررات نسبت به صدور سند مالکیت المثنی اقدام خواهدشد.

رونوشته به ستاد اجرائی فرمان امام (ره) در صورت مانع یا بلامانع بودن صدور سند المثنی مراتب را به این اداره اعلام نمایند.

شناسه آگهی ۱۹۶۴۵۸۱

جواد پورمند
سرپرست اداره ثبت اسناد و املاک منطقه یک گرگان
ازطرف غلامرضا قاسمی

به‌موقع مطالبات گندم‌کاران، کلزاکاران و توتون‌کاران تأکید کرد.

وی با اشاره به توانمندی علمی بخش کشاورزی گلستان، خواستار بهره‌گیری بیشتر از ظرفیت مراکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی برای ارتقای بهره‌وری شد.

نوروزی معتقد است که با بازنگری دقیق در الگوی کشت و استفاده از فناوری‌های نوین، می‌توان بسیاری از چالش‌های پیش روی کشاورزی استان را برطرف کرد.

عبدالجلال ایبری، نماینده کردکوی، ترکمن، بندرگز و گمیشان در مجلس شورای اسلامی، توسعه کشت محصولات کم‌آب‌بر و مقاوم به شوری، نظیر سالیکورنیا، را از اولویت‌های جهاد کشاورزی دانست.

وی همچنین بر بهره‌وری اراضی دیم، رفع مشکلات بیمه خشکسالی، اجرای کامل کشت قراردادی برای حمایت از بهره‌برداران و تکمیل طرح زهکشی اراضی ساحلی تأکید کرد.

ایبری معتقد است که این اقدامات می‌توانند به پایداری تولید در شرایط کم‌آبی کمک کنند و اقتصاد کشاورزی منطقه را تقویت کنند.

رمضانعلی سنگدوینی، نماینده گرگان و آق‌قلا، مدیریت صحیح الگوی کشت، تأمین نهاده‌های کشاورزی، توزیع عادلانه سوخت بر اساس سطح زیرکشت و تقویت آب‌بندان‌ها برای تأمین آب زمستانه را از مطالبات کلیدی برشمرد.

وی با تأکید بر نقش مراکز تحقیقات کشاورزی در معرفی روش‌های نوین کشت و محصولات پربازده، خواستار توجه بیشتر به راهکارهای علمی برای افزایش راندمان تولید شد.

سنگدوینی همچنین بر ضرورت تقویت صندوق تعاونی کشاورزی و ارائه تسهیلات بانکی برای حمایت از کشاورزان تأکید کرد.

آمادگی مجمع نمایندگان برای تحول کشاورزی گلستان
عبدالحکیم آق‌اراکلی، دبیر مجمع نمایندگان گلستان، با اعلام آمادگی کامل این مجمع برای مذاکره با دستگاه‌های مرتبط برای حل مشکلات بخش کشاورزی، مدیریت خشکسالی را اولویت اصلی پایداری تولید دانست.

وی بر امهال تسهیلات کشاورزان، تمرکز بر توسعه صنایع تبدیلی و افزایش بهره‌وری به عنوان بخش‌هایی از برنامه هفتم توسعه تأکید کرد و افزود: با پیگیری این اولویت‌ها، گلستان می‌تواند نقش خود را در رشد اقتصادی کشور تقویت کند.

آیا ضبط مکالمات با تلفن همراه جرم است؟

منظور از ضبط مکالمات تلفنی اینه که یکی از طرفین تماس بدون اطلاع دیگری اقدام به ضبط گفتگوها کند.
امروزه این عمل با توجه به نرم افزارهای متنوع موبایلی در بین رواج زیادی پیدا کرده است
به موجب قانون، صرفا ضبط مکالمات تلفنی جرم محسوب نمی‌شود ولی اگه ضبط کننده با سوء استفاده از مکالمات ضبط شده آن را وسیله ارتکاب جرایمی مانند تهدید و اخاذی قرار بدهد، تحت عناوین خاص خودش تحت تعقیب قرار میگیرد.

۷

اقتصاد آینده را مردم می‌سازند

حسام الدین شیخی / روزنامه نگار

نگاهی امیدبخش به نقش مصرف‌کننده ایرانی در بازتعریف مسیر سرمایه‌گذاری نهادی

در میانه تمام نااطمینانی‌های اقتصادی که این روزها فضای بازار ایران و جهان را دربر گرفته -از تورم بالا تا رکود تقاضا و بی‌ثباتی بازارهای جهانی سرمایه- بسیاری از تحلیل‌گران فراموش می‌کنند که مهم‌ترین عنصر یک اقتصاد نه عددهاست، نه شاخص‌ها، بلکه مردم‌اند.

واقعیت این است که در سال‌های اخیر و به‌ویژه در بازه پسا کرونا، الگوی سنتی سرمایه‌گذاری نهادی در بسیاری از کشورها به چالش کشیده شده است. مدل‌های مبتنی بر تخصیص کلاسیک دارایی (نظیر ۴۰/۶۰ سهام-اوراق) دیگر پاسخ‌گو نیستند.

نهادهای مالی جهانی، بانک‌ها و صندوق‌ها در حال بازتعریف روش‌های خود هستند و پرسش اصلی از این قرار است: آیا می‌توان در شرایط پرنوسان اقتصادی، همچنان بر مصرف‌کننده به‌عنوان پیش‌ران رشد تکیه کرد؟

در ایران، اگرچه بحران‌هایی همچون تحریم، کاهش درآمد سرانه، و ناهم‌خوانی سیاست‌های اقتصادی موجب کاهش اعتماد عمومی شده‌اند، اما هم‌زمان پدیده‌ای در حال شکل‌گیری است که نیازمند دیده شدن و سرمایه‌گذاری واقعی است: مردمی که یاد گرفته‌اند اقتصاد را با دست‌های خود زنده نگه دارند.

بررسی روندهای اخیر نشان می‌دهد که علی‌رغم همه دشواری‌ها، میل به «فعال ماندن» در جامعه ایرانی همچنان زنده است. شکل‌گیری هزاران کسب‌وکار خرد

در بستر اینستاگرام و شبکه‌های اجتماعی، رشد چشمگیر آموزش‌های مالی در بین جوانان، و تمایل به مصرف کالای ایرانی حتی در میان طبقات متوسط به پایین، همگی نشانه‌هایی از ظرفیت عظیم امید اجتماعی پنهان‌شده در بطن جامعه است.

نهادهای مالی و سیاست‌گذار اگر با نگاه سنتی به بازار ادامه دهند و صرفاً در پی تأمین مالی پروژه‌های عظیم زیرساختی یا حفظ ترازنامه‌های سودده باشند، از این فرصت تاریخی عقب خواهند افتاد. زمان آن رسیده است که سرمایه‌گذاری نهادی در خدمت توانمندسازی مردم باشد، نه بالعکس.

این یعنی توسعه نظام‌های خردمالی

(microfinance)، بیمه‌های کوچک، سرمایه‌گذاری مشارکتی در کسب‌وکارهای خانگی، و حتی حمایت از نوآفرین‌های بومی. اگر جوانی در حاشیه شهر با سرمایه‌ای اندک توانسته به فروش روزانه محصولات سنتی دست یابد، چرا نهادهای مالی نباید بازوی توسعه او باشند؟

اگر هزاران راننده اسنپ و کسبه آنلاین با سازوکار غیردولتی در حال گردش سرمایه‌اند، چرا نباید به چشم شرکای رشد اقتصادی به آن‌ها نگاه کرد؟

امروز سرمایه‌گذار هوشمند، آن کسی نیست که بازار بورس را پیش‌بینی کند؛ بلکه آن است که تحول ذهنی جامعه را بشناسد و بر

آن سرمایه‌گذاری کند. در شرایطی که نرخ رشد اقتصادی از نوسان شدید رنج می‌برد، بهترین راه حفظ پایداری، تقویت تقاضای داخلی و اعتماد به مصرف‌کننده ایرانی است. ما مردمی هستیم که سختی دیده‌ایم، اما شکست نخورده‌ایم.

اگر اقتصاد امروز ایران ایستاده است، نه به لطف سیاست‌گذاری‌های دقیق، بلکه به اتکای خانواده‌هایی است که هر روز یاد گرفته‌اند چگونه کمتر خرج کنند، هوشمندانه‌تر مصرف کنند، و بیشتر تلاش کنند. این‌ها همان «دارایی‌های نامرئی» اقتصاد ایران‌اند که در هیچ گزارش صندوق بین‌المللی پول نمی‌آیند، اما واقعیت ملموس هر روز زندگی‌اند.

۴

احساس مسئولیت نسبت به داشته‌های ملی از بالا به پایین و از پایین به بالا منتقل می‌شود. قانونگذاری و اتخاذ سیاست‌های مناسب و اقدامات به موقع و نظارت دقیق بر کم و کیف عملکردها از بالا و همراهی مردم با چنین سیاست‌هایی از پایین مکمل یکدیگر هستند.

هر چه ظرفیت فرهنگی جامعه برای درک و فهم و تحلیل عملکرد مسئولین بیشتر باشد سطح و کیفیت مطالبه‌گری و چانه‌زنی که در انتخابات نتایج خود را نشان می‌دهد بیشتر است زیرا کارایی و وزن حکومت‌ها و نهادهای مشورتی با سطح فرهنگ و سواد عمومی و سواد رسانه‌ای مردم هم‌راستایی بالایی دارد تا جایی که اگر مجلس وزن بالایی داشته باشد می‌تواند به عنوان یک سرمایه‌ی ملی مطرح باشد و متقابلاً مردم هم برای حکومت سرمایه به حساب می‌آیند و نیاز آنها به یکدیگر موجب می‌شود که برای حفظ یکدیگر تلاش کنند.

اگر مردم و مسئولین به درجه‌ای از رشد و شکوفایی برسند که تمامی داشته‌ها را سرمایه ببینند و هدف آنها به کارگیری سرمایه‌ها در جهت منافع عمومی باشد، قطار توسعه به راه می‌افتد که رفاه و نشاط و شادابی عمومی و برخورداری از انگیزه برای آبادانی ایران از جمله دستاوردهای آن است اما تا زمانی که سرمایه‌ها پنهان و ناشناخته باشند و یا نادیده انگاشته شوند هیچ اتفاقی نمی‌افتد.

دشمن، بی‌اعتنایی به میهن و سرنوشت کشور است.

رابطه بین مردم و مسئولین مشابَهت زیادی با رابطه بین قانون و مردم دارد. قانون زمانی از ما مراقبت می‌کند که ما هوای قانون را داشته باشیم. چون رابطه ما با قانون دو طرفه است. قانون یک سرمایه است که با بی‌اعتنایی نسبت به آن به ضد خودش یعنی ناداری و ورشکستگی و فقر و فساد تبدیل می‌شود.

سرمایه‌های طبیعی و خدادادی مانند منابع زیرزمینی و موقعیت ژئوپولیتیک و آب و هوایی و طبیعی در صورتی که با سیاست‌گذاری و برنامه‌ریزی علمی مورد بهره‌برداری قرار نگیرند به تدریج از دست می‌روند و ماندگاری سرمایه‌های فرهنگی و تمدنی و انسانی که ظرف هزاران سال به دست آمده‌اند نیز در گرو حراست از هویت ملی و سرزمینی است.

مالک تمامی این سرمایه‌ها ایرانیان هستند با هر قومیت و مذهب و عقیده‌ای. از این رو هر گونه تصمیم‌گیری در مورد چنین سرمایه‌هایی باید تأمین‌کننده‌ی منافع ملی باشد و تمامی کسانی که مسئولیت اداره‌ی کشور را بر عهده دارند باید با اندیشه و رفتار و گفتار خود میزان پای‌بندی خود به حراست از چنین امانتی را به نمایش بگذارند.

می‌توانسته‌اند پولدار باشند که نسبتی با قدرت و زورگویی و تخلف از قانون داشته باشند و محدود افرادی هم که در سایه کار و تلاش و دانش و بهره‌مندی از میراث به ثروت دست پیدا کرده‌اند معمولاً اهل نیکوکاری و دستگیری از مستمندان بوده و مردم همواره نگاهی توأم با احترام به آنها داشته‌اند و از آنها تحت عنوان خیر نام می‌برند نه سرمایه‌دار.

دومین نکته قابل ذکر این که خیلی‌ها در جامعه ما نیروی انسانی و منابع زیرزمینی و دانش و فرهنگ و موقعیت ژئوپولیتیکی را سرمایه نمی‌دانند که اگر می‌دانستند اجازه نمی‌دادند چنین سرمایه‌هایی با مهاجرت‌های بی‌رویه و خام‌فروشی و منزوی شدن در عرصه‌ی جهانی به سادگی از دست برود و چنین فرصت‌هایی به تهدید تبدیل شود.

یکی از نشانه‌های توسعه یافتگی سیاسی که باید در رفتار احزاب و گروه‌ها بازتاب داشته باشد، پیوند میهنی داشتن رفتارها و پندارها و گفتارها و موضع‌گیری‌هاست. زیرا میهن بزرگترین سرمایه قابل تصور است که همگان وظیفه دارند در تمامی شئون و ارکان زندگی به عنوان خط قرمز از آن مراقبت کنند و همواره نگران پیامدهای عملکرد خود بر وضعیت کشور باشند و با سخنان هزینه‌آور آن را در معرض مخاطره قرار ندهند. یکی از دلایل رواج قاچاق کالا و مواد مخدر و احتکار و سوء مدیریت و جاسوسی برای

سرمایه‌های پنهان

اسماعیلی‌عسلی

برخی واژه‌ها در جامعه ما به دلایلی بی‌هیچ توجیه علمی بار منفی پیدا کرده‌اند. نمونه اش واژه سرمایه‌داری. در حالی که همین واژه در همه جا بار مثبت دارد و موتور محرکه توسعه به شمار می‌رود. اگر به دنبال دلایل این باورهای ویرانگر باشیم پاسخ‌های نزدیک به ذهن دور از دسترس نیستند پاسخ‌ها می‌تواند این گونه باشد که اولاً ما تحت تأثیر جنبش‌های ضد امپریالیستی نشأت گرفته از انقلاب به تعریف اشتباهی از سرمایه‌داری رسیدیم و ثانیاً سرمایه را در پول خلاصه می‌کنیم و اغلب آدم‌های پولدار را هم به دلیل باورمندی به وجود رابطه‌ای تنگاتنگ بین ثروت و قدرت، دزد و غارتگر می‌دانیم.

پیش‌زمینه‌های ذهنی آن هم آشکار است زیرا در این سرزمین همیشه ملت‌پزیر دیرباز تا کنون پولدار شدن همواره با زور و قدرت و خویشاوندسالاری و رانت مرتبط بوده و از دیدگاه عمومی معمولاً کسانی

صاحب امتیاز: سکینه جعفرنوده **مدیر مسئول:** نازیلا رضائی کنتی سری
تولیدمحتوا: موسسه مطبوعاتی مروارید بازار کسب و کار پارس؛ زیر نظر شورای سردبیری؛
 ایران، گلستان، گرگان، بین عدالت ۴۷ و ۴۹، ساختمان ۵۰۱، طبقه سوم

تلفن: ۰۱۷-۳۲۶۸۸۲۱۴ * ۰۲۱۹۱-۱۳۴۵۳ چاپخانه: تکتم

خبرنگاران: حمیدرضا محمدیاری - نرگس حسین‌زاده
 فاطمه زمانی عکاس: عقیل مهقانی- ستایش محمدیاری

www.bazarkasbkaronline.ir

www.bkkkg.ir

bazarkasbokar

bazarkasbkaronline@gmail.com

مخاطب محترم

درج اخبار، دیدگاه‌ها و گزارش‌ها در این روزنامه تنها به منظور اطلاع‌رسانی صورت گرفته، به معنی تأیید آنها از سوی هفته‌نامه خبرنگار روز نیست.

آبندها توشن

نگین جاودان تاریخ ایران در انتظار رستاخیز فرهنگی

بودجه ۲۲ میلیارد ریالی کلید خورد اما به دلیل کمبود اعتبار، از چهار سال پیش متوقف شده و تنها ۲۰ درصد پیشرفت فیزیکی دارد.

تاکنون ۱۱۲ میلیارد و ۶۴۵ میلیون ریال برای این پروژه هزینه شده اما تکمیل فاز نخست آن با زیربنای ۲۵۰۰ مترمربع نیازمند حداقل ۵۰۰ میلیارد ریال اعتبار است.

این موزه که اکنون به گفته ساکنان محله بوستان داریوش به پناهگاهی برای بزهکاران و محل انباشت زباله تبدیل شده، نیازمند توجه ویژه وزیر میراث فرهنگی است تا بار دیگر به نمادی از هویت فرهنگی گلستان بدل شود.

زیارتگاه یحیی بن زید؛ تلاقی معنویت و تاریخ
 زیارتگاه امامزاده یحیی بن زید (ع) با بنایی باشکوه از دوره سلجوقی، یکی دیگر از جاذبه‌های گنبدکاووس است که نه تنها از نظر مذهبی، بلکه از منظر معماری و تاریخی نیز ارزشمند است.

این مکان مقدس در کنار تنوع قومی و فرهنگی منطقه، از ترکمن‌ها با لباس‌ها و آداب و رسوم خاصشان تا اقوام فارس، سیستانی و بلوچ، ظرفیت بی‌نظیری برای جذب گردشگران داخلی و خارجی دارد. جشنواره‌های فرهنگی، نمایشگاه‌های صنایع دستی و آیین‌های سنتی این منطقه می‌توانند به‌عنوان بخشی از برنامه‌های گردشگری گنبدکاووس، این شهر را به مقصدی برجسته تبدیل کنند.

گنبدکاووس نه تنها به دلیل آثار تاریخی، بلکه به سبب تنوع قومی و فرهنگی‌اش نیز شهره است.

ترکمن‌ها با پوشاک رنگارنگ و سنت‌های منحصر به فرد، در کنار دیگر اقوام منطقه، هویتی چندوجهی به این شهر بخشیده‌اند و بازارهای محلی، صنایع دستی نظیر قالی‌بافی و نمدمالی و غذاهای سنتی ترکمنی، همگی از جاذبه‌هایی هستند که می‌توانند با برنامه‌ریزی مناسب، گردشگری این منطقه را رونق بخشند.

سفر اخیر «علی دارابی»، قائم‌مقام وزیر میراث فرهنگی، در خرداد ۱۴۰۴ و حضور امروز «سیدرضا صالحی امیری» وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، در گنبدکاووس، امیدی تازه در دل مردم این دیار کهن زنده کرده است.

آن‌ها انتظار دارند با تسریع در مرمت برج گنبدقاووس، احیای شهر باستانی جرجان، تکمیل موزه بزرگ گلستان و ثبت جهانی دیوار دفاعی گرگان، این شهر بار دیگر به‌عنوان یکی از مراکز فرهنگی و تاریخی ایران در جهان معرفی شود.

انجام کاوش‌های باستان‌شناختی جدید، حصارکشی محوطه، راه‌اندازی سایت موزه و تأمین نیروی انسانی برای حفاظت از این شهر باستانی، از نیازهای فوری جرجان است که مردم گنبدکاووس امیدوارند در سفر وزیر میراث فرهنگی مورد توجه قرار گیرد.

دیوار دفاعی گرگان؛ مار سرخ، نگهبان تاریخ
 دیوار دفاعی گرگان که با نام‌های «سد اسکندر»، «سد انوشیروان» یا «مار سرخ» شناخته می‌شود، با طولی حدود ۲۰۰ کیلومتر و عرضی بین ۲ تا ۱۰ متر، یکی از عظیم‌ترین دیوارهای تاریخی جهان در کنار دیوار چین و دیوار هادریان است.

این دیوار که ۸۰ کیلومتر آن در حوزه جغرافیایی گنبدکاووس قرار دارد، در دوره ساسانی برای

جلوگیری از هجوم اقوام شمالی ساخته شد و از کرانه‌های شرقی دریای خزر تا ارتفاعات البرز شرقی در پارک ملی گلستان امتداد دارد.

مطالعات اخیر نشان داده‌اند که این دیوار نه در دوره اشکانی، بلکه در دوره ساسانی احداث شده و نقش مهمی در حفاظت از مرزهای ایران باستان ایفا کرده است.

تسریع در کاوش‌های باستان‌شناختی، مرمت و ثبت جهانی این دیوار، از مطالبات کلیدی مردم گنبدکاووس است که می‌تواند به توسعه گردشگری منطقه و معرفی این اثر به جهانیان منجر شود.

موزه بزرگ گلستان؛ رویای ناتمام مردم‌شناسی
 پروژه موزه بزرگ مردم‌شناسی گلستان در گنبدکاووس که قرار بود نمادی از تاریخ و فرهنگ غنی این منطقه باشد، از سال ۱۳۹۴ در زمینی ۲۰ هزار مترمربعی اهدایی شهرداری آغاز شد.

این پروژه با زیربنای اولیه ۶۵۰۰ مترمربع و

قابوس بن وشمگیر، در سال ۳۹۷ هجری قمری و ۳۷۵ خورشیدی» است.

مردم گنبدکاووس سال‌هاست که این بنای باشکوه را از پشت داربست‌های فلزی مرمتی که از شهریور ۱۴۰۱ برای بازسازی گنبد مخروطی (رک) آن نصب شده، تماشا می‌کنند.

تسریع در مرمت این اثر که از سال ۲۰۱۲ در فهرست میراث جهانی یونسکو ثبت شده، یکی از مطالبات اصلی ساکنان این شهر از «سیدرضا صالحی امیری»، وزیر میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، در سفر امروز چهارشنبه به گنبدکاووس است.

بازدید «علی دارابی»، قائم‌مقام وزیر، در اول خرداد ۱۴۰۴ نیز نویدبخش توجه بیشتر

به این اثر ارزشمند بود اما مردم همچنان منتظر اقدامات عملی برای بازگرداندن شکوه این برج هستند.

شهر باستانی جرجان؛ گهواره علم و فرهنگ
 در فاصله سه کیلومتری غرب گنبدکاووس، در جوار زیارتگاه مقدس امامزاده یحیی بن زید (ع)، نوه امام زین‌العابدین (ع)، بقایای شهر باستانی جرجان قرار دارد که روزگاری از مراکز مهم علمی، فرهنگی و صنعتی ایران در دوره‌های سامانیان، آل زیار و سلجوقیان بود.

این شهر که با شهرهای تاریخی چون ری و نیشابور هم‌تراز بود، مهد هنرهایی چون شیشه‌گری، سفالگری و فلزکاری به شمار می‌رفت.

جرجان که در سال ۶۲۰ هجری قمری در اثر تهاجم مغول ویران شد، در سال ۱۳۱۷ با شماره ۴۰ در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسید و اکنون در آستانه ثبت در فهرست میراث جهانی یونسکو قرار دارد با این حال، سال‌ها کم‌توجهی، وسعت این شهر را از ۲۵۰۰ هکتار به ۶۰۰ هکتار کاهش داده است.

گنبدکاووس دومین شهر پرجمعیت استان گلستان با بیش از ۴۰۰ هزار نفر سکنه و برخورداری از گنجینه‌ای بی‌نظیر از تاریخ و فرهنگ ایران که ریشه‌های آن به ۶ هزار سال پیش بازمی‌گردد، نیازمند توجه و سرمایه‌گذاری جدی دولت چهاردهم در حوزه میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری است تا بار دیگر در عرصه جهانی بدرخشد.

این سرزمین کهن، پیش از اسلام با نام‌های «ورکان»، «هیرکان» و «هیرکانیه» شناخته می‌شد و در متون تاریخی به‌عنوان منطقه‌ای سرسبز و استراتژیک در حاشیه دریای خزر توصیف شده است.

پس از ورود اسلام، این دیار به «جرجان» شهرت یافت و در دوره تیموریان به «گنبدقابوس» و از سال ۱۳۱۶ به «گنبدکاووس» تغییر نام داد.

این شهر که در شرق استان گلستان واقع شده، با مجموعه‌ای از آثار تاریخی بی‌همتا مانند برج گنبدقابوس، دیوار دفاعی گرگان (مشهور به سد اسکندر)، بقایای شهر باستانی جرجان و بیش از ۶۰ تپه تاریخی، داستانی از شکوه و عظمت تمدن ایران را روایت می‌کند.

برج گنبدقابوس؛ سمفونی آجر و تاریخ
 برج گنبدقابوس، این شاهکار معماری اسلامی، در سال ۳۷۵ هجری خورشیدی به دستور شمس‌المعالی قابوس بن وشمگیر، پادشاه فرهیخته سلسله آل زیار، بر فراز تپه‌ای خاکی با ارتفاع ۱۵ متر در شهر کنونی گنبدکاووس ساخته شد.

این بنا که به‌عنوان مقبره‌ای برای این پادشاه یا راهنمایی برای کاروان‌های تجاری به سوی جرجان طراحی شده بود، با ارتفاع کلی ۷۰ متر (۵۵ متر بنا و ۱۵ متر تپه) یکی از بلندترین سازه‌های آجری جهان در زمان خود به شمار می‌رفت.

بدنه مدور برج با ۱۰ ترک ستاره‌مانند، کتیبه‌های کوفی معقلی و سردر هلالی با گلوئی مقرنسی، نمونه‌ای بی‌نظیر از هنر و مهندسی ایرانی است.

کتیبه‌های این برج با خط کوفی بنایی در دو ردیف قرینه، عباراتی چون «بسم الله الرحمن الرحیم، هذا القصر العالی، الامیر شمس‌المعالی، الامیر ابن الامیر، قابوس بن وشمگیر، امر ببنائه فی حیاته، سنة سبع و تسعين و ثلثمائة قمرية و سنة خمس و سبعين و ثلثمائة شمسية» را به نمایش می‌گذارند که به فارسی به معنای «به نام خداوند بخشنده مهربان، این کاخ باشکوه، ساخته‌شده به دستور امیر شمس‌المعالی،